

Az „imperialisták fellazító taktikája”¹⁾

Avagy hogyan készült a hatalom az 1956-os forradalom 10. évfordulójára?

„A belső ellenség visszaszorítására [...] tett intézkedések [...] gyakoribbá váltak a belügyi szervek eljárásai politikai bűncselekmények elkövetőivel szemben. [...] Megtévessztek, ellenséges befolyás alá került személyek esetében a levásztás és bomlasztás módszerét alkalmazták. Fiatalok ellen általában szabadlábban hagyás mellett folytattak eljárást. A Politikai Bizottság határozata alapján eredményesen bomlasztottak öt illegális női és férfi egyházi rendet, amelyek gyakorlatilag beszüntették működésüket.”

Bevezetés

Az 1966-os esztendő az 1956. évi forradalom és szabadságharc, vagy ahogy akkor hívták az *ellenforradalom* 10. évfordulója miatt kiemelkedő jelentőségűnek ígérkezett a szocialista vezetés szemében. Már 1965 végén megkezdtek az eseményre való felkészülést: utasították a III/III-as csoportfőnökséget, hogy a *sajnálatos októberi eseményekben* részt vett egyéneket vegyék operatív ellenőrzés alá. A hatalom részéről a közelgő évforduló miatti félelem erősödését az is jelezte, hogy a legfőbb pártforum, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága 1966. február 1-i ülésén elfogadta *Az imperialisták fellazító politikájával kapcsolatos intézkedésekről* szóló, április 26-i ülésén pedig *Az imperialisták fellazító politikája elleni harc néhány kérdéséről* szóló határozatait. Ezekben megállapították, hogy az 1963-as amnesztia utáni viszonylagos „liberalizálódás” következtében az ellenzéki hangok felelősödtek, szabadabban jelentkeztek, amelyeknek az évfordulóval együtt már komoly ellenlépésekre kellett sarkallniuk az állambiztonsági szerveket. A PB határozatok végrehajtásáról két BM parancs (14/1966, 24/1966. sz.) rendelkezett, amelyek kimondták, hogy „ez a határozat [mármint az április 26-i] Pártunk helyes politikai irányvonalának töretlen továbbfolytatása, az osztályharcban bekövetkezett változások és a harc tapasztalatai figyelembevételével történő alkalmazásával”. Ezen kívül megállapították, hogy a belügyi munka továbbfejlesztése érdekében megfelelő intézkedéseket szükséges foganatosítani „az imperializmus fellazító taktikája hatásának csökkentésére, a népgazdaság fokozott védelmére, valamint az állambiztonsági operatív munka színvonalának növelésére, tudományos megalapozottságának növelésére”.

A PB irányelvei alapján, 1966 nyarán jelent meg a kapitalista országok fellazító politikájának visszaszorításáról és a kapcsolatokból adódó ellenséges tevékenység korlátozásáról szóló 3215/1966. sz. kormányrendelet, amelynek legfontosabb előírása a nyugati országokba történő magánutazásokat szigorította: 3 évenként legfeljebb 30 napra lehetett kiutazni. (Korábban a már említett *liberalizálódás* során enyhítették a ki- és beutazási korlátozásokat.) Az általam bemutatott két dokumentum az április 26-i PB határozat után készült a Belügyminisztériumban.

Az 1966. június 28-ai keltezésű irat a szocializmusra leselkedő fő veszélyforrást, az *imperialista fellazító* politika fogalmát próbálja körüljárni. Bemutatja, hogy a kapitalisták hogyan próbálták és próbálják a rendszert megbuktatni, hiszen, mint mondja „a szocialista rendszer megdöntése nem új keletű, hanem régi szándéka az imperialistáknak”.

A minisztériumi vizsgálat kimutatta, hogy a legnagyobb fenyegetést a nyugati média, ezen belül is a Szabad Európa Rádió jelentette a fennálló rendszerre. A dokumentumból kiderül, hogy az állambiztonsági szervek hivatalból maguk is hallgatták az adásokat, elemezték a műsorvezetők minden mondatát. Ugyancsak fontosnak tartották az országba beutazó nyugati turisták negatív hatását, valamint a kiutazó magyarok külső befolyásolását megemlíteni. (Valószínűleg ezért is kellett minden nyugatra utazó tisztviselőnek és vállalati alkalmazottnak részletes úti beszámólót írnia visszaérkezése után, amelynek végén nyilatkoznia kellett, hogy történt-e vele provokáció, politikailag próbálták-e befolyásolni, stb.) Ezen megállapítások után a dokumentum részletesen tárgyalja a szükséges intézkedéseket. Az 1966. október 8-án keletkezett irat már a fent megállapított szükséges intézkedések végrehajtásának tapasztalatait, eredményességét összegzi.

A korábbiakhoz képest is szigorúbb államvédelmi munka eredményeképpen az 1965 vége és 1967 tavasza közötti időszakban az állambiztonsági szervek - a korábbi hasonló időszakhoz mérten - kb. kétszerannyi összesítést, valamint igazgatási *bűncselekményt* derítettek fel (csak az 1966-os évet nézve ezek száma megháromszorozódott). Ellenkampányt szerveztek, amelynek célja volt, hogy nagyszámú külföldi, ideológiamentes kulturális és tudományos rendezvények (zenei előadások, színházi bemutatók, kiállítások) révén eltereljék a figyelmet a közelgő évfordulóról. Sokszor annyira sikeresek voltak, hogy még a külföldön tervezett 1956-os megemlékezéseket is sikerült diplomáciai úton megakadályozniuk!

Mind ezek következtében a BM Állambiztonsági Főcsoportfőnökségének éves jelentése elégedetten állapíthatta meg, hogy a legismertebb ellenzékiek 1966 októberében tartózkodtak mindenféle nyílt cselekménytől. Az évforduló közeledtével csak fiatalok kisebb csoportjai között volt tapasztalható politikai tárgyú röpcédulázás és falfirálás - vagyis a megfelelő állambiztonsági felkészülés mellett a rettegett zavargásoktól, rendszer-ellenes megmozdulásoktól és tüntetésektől való zsigeri félelemnek nem volt igazi alapja, a rendszer még zavartalanul működhetett, egészen az 1980-as évekig.

Forrás

Jelentés az „imperialisták fellazító politikájáról”

BELÜGYMINISZTERIUM

Szigorúan titkos!

AZ IMPERIALISTÁK FELLAZÍTÓ POLITIKÁJA ÉS A FELLAZÍTÁS ELLENI HARC NÉHÁNY PROBLÉMÁJA

Pártunk Politikai Bizottsága ez év április 26-án határozatot hozott „Az imperialisták fellazító politikája elleni harc néhány kérdéséről.” E határozatban áttekintést és útmutatást kaptunk a harc politikai, tehát társadalmi vonatkozásairól, valamint állambiztonsági vonatkozásairól is. A határozat leszögezi, hogy az utóbbi években jól és lényegében érdekeinknek megfelelően alakultak hazánk diplomáciai, gazdasági, kulturális, tudományos és idegenforgalmi kapcsolatai a fejlett tőkés országokkal. E jól fejlődő kapcsolatok is hozzájárultak, hogy hazánk kilépjen az ellenforradalom utáni elszigeteltségéből, növelje nemzetközi szerepét és tekintélyét. A kapcsolatok fejlődése, az idegenforgalom tömeges mérete hazánkban és külföldön egyaránt kedvező hatást, egyetértést váltott ki. Hozzájárult ahhoz, hogy a magyar közvélemény főképpen politikailag érettebb része, valójában, árnyaltabban, differenciáltabban szemlélje a kapitalista világot, és hozzájárult ahhoz, hogy nyugaton pozitív irányba változzon meg a rólunk alkotott kép.

Mindemellett a fejlődő kapcsolatok alakulásának negatív következményei is jelentkeztek, mert az imperializmus az eddiginél nagyobb intenzitással és anyagi eszközökkel igyekszik a kibővült érintkezési felületet rendszerünk fellazítása érdekében hasznosítani. A szocialista rendszer megdöntése nem új keletű, hanem régi szándéka az imperialistáknak. Mint ismeretes, ez a szándék az első szocialista állam, a Szovjetunió megalakulásával egyidejűleg megszületett. De a szocialista állam megdöntéséhez vezető utak, módok azóta sok-sok vonatkozásban változtak.

Az imperialisták jelenlegi vonalvezetésének két határozottan megkülönböztethető eleme van. Az első a provokációk és a háborús konfliktusok útja, ezt vitték pl. Kongóban és Dominikában, ennek a politikának fő gyújtópontja a Vietnami Demokratikus Köztársaság és Dél-Vietnam népe ellen folytatott amerikai háború. A második vonala ennek a politikának a fellazítási taktika. A békés egymás mellett élés viszonyi között, melyet az erőviszonyok megváltozásának kényszerítő hatására fogadtak el az imperialisták Európában, ez idő szerinti nem külső fegyveres beavatkozással és nem is belső fegyveres felkelések szításával, hanem egy hosszabb távra kidolgozott, és békésnek álcázott harci taktika alkalmazásával, a fokozatos fellazítás útján akarják elérni. Mind a kettő része az imperialisták jelenlegi politikájának és mindkét fronton harcolnunk kell és harcolunk is ténylegesen.

Az imperialisták fellazítási törekvései nem vezetnek az általuk kívánt eredményre. Mint a PB. határozat is kifejezésre juttatja, rendszerünk, kül- és belpolitikánk szilárd, kapcsolataink a szocialista közösség országaival - elsősorban a Szovjetunióval - elvtársiasan, jól fejlődik.

Az imperialisták fellazító tevékenysége azonban nem maradt hatástalan. A negatív hatások ellensúlyozására, visszaszorítására szükséges közelebbről vizsgálni, milyen módon igyekeznek az imperializmus a fellazító politikát realizálni. Az anyag ehhez kíván segítséget nyújtani.

I.

Ideológiai befolyásolás, ellenséges propaganda.

Az imperialista fellazító törekvések fő területét az ideológia, a propaganda frontjai képezik. A lélektani hadviselés óriási propaganda gépezetét építették ki. Hazánk irányába nyugatról a leghatékonyabb propagandát a magyar nyelvű rádiók folytatják, elsősorban a Szabad Európa Rádió /napi 19 óras adással/, az Amerika Hangja és a BBC magyar adásai /napi 2, illetve 3 óras műsossal/. Egyre szaporodnak azok a nyugati intézetek, intézmények, szervezetek, amelyek eszközül szolgálnak a hazánk elleni propaganda hadjáratban. Jelentős tevékenységet fejtenek ki a különböző egyházi szervezetek - többségük a Vatikán irányítása alatt. Messzemenően támaszkodnak az emigráció olyan csoportjaira, és szervezeteire, amelyek támogatják a fellazítás taktikáját.

Csak a legritkább esetekben alkalmazzák ma már az 1956 előtti nyíltan kommunista és szovjetellenes hangot. Propagandájuk ~~keresztrűbbé~~, burkoltabbá - éppen ezért veszélyesebbé vált; általában az objektivitás látszatára törekednek. „Elfogadják” a békés egymás mellett élés politikáját és kifinomult módszereikkel a maguk számára igyekeznek értékesíteni a hazánk és a nyugat között egészségesen fejlődő diplomáciai, kereskedelmi, tudományos vagy kulturális kapcsolatokat. Ezen túlmenően gyakran igénybe vesznek revizionista, vagy szektás frázisokat; arra a hatásra törekedve, mintha valójában jobb-, vagy baloldaltól, de a „szocializmus talajáról” bírálnának. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy a „bírálat” álcázásával nem közölnek esetenként a valóságnak meg nem felelő adatokat.

Másik jellemző vonása propagandájuknak, hogy látszólag nem vitatják a szocialista rendszer létét és lemondtak a restauráció lehetőségeiről az európai szocialista országokban. Ugyanakkor úgy „bírálják” a szocializmus építése során előforduló, vagy felmerülő hibákat, hiányosságokat, hogy abból csak egyetlen lehetséges következtetésre lehessen jutni: a kapitalista rendszer eredményessége, fölénye mind politikai, mind gazdasági síkon vitathatatlan.

Ennek a propagandatevékenységnek nemcsak a kapitalista sajtó, rádió, televízió, filmgyártás van alávetve. Alkalmazzák azt a módszert is, hogy magyar nyelvű sajtótermékeket illegális úton /beutazók poggyászában, nemzetközi közlekedési eszközökön elrejtve/ juttatnak be az ország területére, esetleg postai úton küldik meg ismert, - vagy csak alkalomszerűen, telefonkönyvből kiírt címekre. Magyar állampolgárok címére a fellazítási politika szolgálatában álló intézmények kiadványokat juttatnak el, mint pl. a hírhedt fasiszta Új Hungáriát, a Nagy Imre Intézet kiadványait, a párizsi Irodalmi Újságot stb. Ugyanezeket a propagandaanyagokat hozzák be a kapitalista országok állampolgárai és hagyják itt, budapesti vagy vidéki szállodai szobájukban, osztoztatják ismerőseik között. Tapasztaltuk már, hogy csoportosan beutazó amerikai turisták is terjesztettek propaganda célzatú broszúrákat, kiadványokat.

Különböző csatornákon nagymennyiségű ellenséges propagandaanyag áramlik az országba. A Belügyminisztérium szervei 1962-5. években közel 54 00 ellenséges propagandaanyagot foglalt le. Hedwig Kesselnich osztrák állampolgártól a határőrizeti szervek egy egész börönd antimarxista sajtóterméket koboztak el, amelyeket terjesztési célból akartak behozni az országba.

A nyugati propaganda hatása megmutatkozott az elmúlt év utolsó negyedében megnövekedett izgatásos bűncselekmények számában: ~~412 személy került ebben az időszakban izgatás miatt bírósági felelősségre vonásra.~~ - A felelősségre vont személyek - számosan fiatalok - tevékenységük indoklásánál, legtöbb esetben a SZER adásaira, befolyásoló hatására hivatkoztak.

Bár a SZER műsoraiban közvetlenül fordul a különböző rétegekhez, külön figyelemreméltó az ifjúság befolyásolására szolgáló propaganda-adás. A modern tánczene, a jazz kedvelőinek szerkesztik a „teenager-party” elnevezésű műsort. A műsort vezető Cseke László - Ekecs Géza újságíró, 1949-ben kiszökött francia ügynök, igen közkedvelté és ismertté vált a középiskolás fiatalság azon része között, amely a SZER adásait rendszeresen hallgatja. A zenei műsorszámok között nagyon ügyesen rejtik el az ellenséges propaganda céljait szolgáló híreket, rövid történeteket. A műsor közkedveltségére és befolyására jellemző, hogy nagyszámú fiatal folytat levelezést a Szabad Európa Rádióval, s személyesen Cseke Lászlóval.

A nyugatról irányított lélektani hadviselés hatása számos területen észlelhető. Elsősorban az értelmiség és az ifjúság bizonyos köreiből tapasztalható a burzsoá ideológia és életfelfogás iránti vonzódás. Mivel a nyugatimádó törvényszerűen párosul a Szovjetunió és a szocialista országok eredményeinek lebecsülésével, a szocializmussal való valamilyen formájú szembenállással, - az ilyen beállítottságú személyek társaságában és munkahelyükön is, tudatosan vagy anélkül, hozzájárulnak-e hatás fokozásához. Figyelemreméltó a burzsoá ideológiai befolyás az ifjúság egyes szűk köreiből, mely a hullámgömbökben, a feleltőlten magatartásban, köztörvényes és politikai bűncselekmények elkövetésében nyilvánul meg.

A kifejezetten ellenséges elemek és a körük csoportosulók a nyugati propagandaszervek sugalmazására, s velük egy platformon támadják a párt és kormány vezetőit, helyezkednek szembe politikákkal. széles körben fejtik ki véleményüket hazánk „gazdasági csődjéről”, a „várható összeomlásról”, s megoldásként nagyarányú nyugati gazdasági segítséget „ajánlanak”. Az utóbbi 9 év fejlődését, a szocialista demokráziájának kiszélesedését, az életszínvonal emelkedését vagy a megelégedést nyugati turistaforgalmat, saját követeléseik és végső soron az 1956-os ellenforradalom programján megvalósulásaként értékelik.

A lélektani hadviselés nyugaton működő szervei igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a szóbeli propagandának. Megszívtették és a gyakorlatba is átültették Robert Kennedy szenátorok azt a kijelentését, hogy „... aki nem tudja propagálni az amerikai életformát, az ne utazzon külföldre.” A szocialista országokba utazó amerikai, angol, francia és nyugatnémet turisták, rokonlátogatók és szakemberek egy részét fel is készítik a „meggyőző” propaganda tevékenységre. De ugyanilyen céllal saját országaikban is nagy apparátussal rendelkeznek, akik az odautazó magyar állampolgárokra gyakorolnak befolyást.

Beutazó disszidensek szerepe a fellazítási politikában.

A jelenlegi vízumkönnyítéseket, a turistautak lehetőségét kihasználják olyan személyek, akiknek megjelenése Magyarországon - abban a környezetben, ahol megjelennek - káros illúziókat és nyugtalanságot kelt. Tapasztalataink szerint az elmúlt évben több arisztokrata utazott be hazánkba, felkeresték régi lakhelyüket, egyesek volt családjaik, alkalmazottaikat. Így utazott be 1964 novemberében turistaként „gróf” Baththyany Giovanna Mária Bécsben élő angol állampolgár Magyarzecsőd községbe. Hosszabb beszélgetést folytattak a helyi plébánossal, felkeresték volt kastélyukat, amely most a határőrség beosztottainak lakásául szolgál. Volt alkalmazottainak elmondották, hogy a „közeljövőben a herceg úr is hazajön, mert restauráltatni akarja a falu kápolnáját, amelyet ősei építettek.” 1964 decemberében utazott be „gróf” Széchenyi Györgyné, aki Kálózd községben több személyt felkeresett, felkutatta volt kastélya bútorait, intézkedéseket tett ezek összegyűjtésére és Bécsbe szállítására.

Egyes rokonlátogató svábok felkeresik elkobzott földjük, házuk és egyéb vagyontárgyuk jelenlegi tulajdonosait és érdeklődnek volt tulajdonuk jelenlegi helyzetére, állapota iránt. Samuel Wurm NSZK állampolgár pl. felkereste volt soproni házában jelenlegi lakóját, és kifogásolta, hogy az „ő engedélye” nélkül alakításokat mert engedélyezni. Hangoztatta, hogy a ház most is az ő tulajdonát képezi. Ezt a módszert mások is alkalmazzák, és sajnos néhol sikerül is elűttenniük tájékozatlan emberekben a bizonytalanság magvát, a kételyt, hogy esetleg tényleg visszatérnek a kitelepített svábok és jelentkeznek volt tulajdonukért.

Nyugatnémet vadászok részéről - akik többségükben gyárosok, magas beosztású állami tisztviselők - bár erről általában nem beszélnek - ismételtlen visszatérő jelenség, hogy velük kapcsolatba kerülő magyar állampolgárokat /tolmácsokat, vadőröket, vadászokat stb./ a nyugati gazdaság és bőség propagálására gazdagon megvendégelik, megajándékozzák stb. 1963-ban két nyugatnémet vadász a Gyöngyösi Márta Szállóban [helyesen Mátra Szálló] szállt meg. Az egyik este a szálló éttermében szórakoztak és az étteremben ott tartózkodó mintegy 20-25 személyt megvendégteltek; „fogyasszon mindenki azt, amit akar, majd ők fizetik, ők németek, pénzük van bőven” - mondták.

Több esetben előfordult, hogy nyugati turisták keresték a Balaton mentén pénztelenül kószáló fiatalok, elsősorban nyugati nyelveket beszélők társaságát. Gépkocsijaikkal kirándulásokra, különböző szórakozó helyekre vitték őket, különböző használati cikkeket ajándékoztak nekik, sőt esetenként saját szállásukat is napokig átengedték részükre, miközben természetesen igyekeztek őket befolyásuk alá vonni.

Figyelemre méltó, hogy az utóbbi másfél év alatt több száz különböző állampolgárságú pap járt hazánkban, egyesek közülük több ízben is, szinte kivétel nélkül vallásos propagandára és egyházi agitációra használták fel beutazásaikat. Ez év júniusában pl. az AEA-ból 12 fős formaruhás apáca csoport érkezett hazánkba, akik számos vidéki városban és községben megfordultak. Ezek az apácák az „Isteni Megváltó Leányai Kongregáció” szerzetes rend magyarországi tartományának volt tagjai, akik 1948-ban előjáróik utasítására hagyták el az országot. A csoport egyik tagja elmondotta, hogy az AEA-ban működő női rendek más, korábban disszidált apácákat is beutaztatnak Magyarországra, hogy itt propaganda missziós tevékenységet folytassanak.

A külföldre utazó magyarok befolyásolása.

A helyzet természetéből adódik, hogy a kapitalista országokba kiutazó állampolgáraink az ellenséges propaganda tevékenység hatásának még jobban ki vannak téve, mint idehaza.

Egy a közelmúltban Ausztriában hivatalos minőségben járt magyar állampolgárt Bécsben a Stephanskirche közelében egy jólöltözött magyar fiatal ember megszólította és közölte, hogy az osztrák kormány megbízásából statisztikai adatokat gyűjt a magyar turisták között Ausztriával kapcsolatos véleményükről. Különböző kérdéseket tett fel az osztrák és a magyar viszonyok összehasonlítására, de igyekezett a megkérdezett személy politikai állásfoglalását is megismerni.

Kérdései közül 1-2 jellemző példa: Mi az Ön életcélja? Véleménye szerint mi Magyarország jelenlegi célja, a nagyhatalmak közül melyiknek van a legnagyobb befolyása a lakosságra? Mi a véleménye a mai fiatalságról? Kinek van a legnagyobb befolyása a mai fiatalságra? stb. A propaganda tevékenységének ezt a formáját a nyugatra hivatalosan, vagy turistaútra kiutazó állampolgáraink esetében gyakran tapasztalhatjuk. Ilyen tevékenységet folytat a „piackutatással” foglalkozó Fessell Institut Bécsben és az NSZK területén a számos tudományos intézet fedése alatt tevékenykedő hírszerzőszerv.

Az IBUSZ turista csoportok rendszeres programja, pl. Bécsben a grintzingi [helyesen Grinzing] kisvendéglők meglátogatása vacsorával és borkóstolással egybekötve. Megszokott dolog, hogy ezeken a vacsorákon magyar disszidensek is megjelennek, akik a hangulat emelkedésével egyidejűleg egyre nyíltabb ellenséges propaganda tevékenységet fejtenek ki. Nem ritka a sovíniszta, vagy nacionalista uszítás. Az „Alter Wiener Keller” kisvendéglőben pl. koronás címerrel ellátott magyar zászló van elhelyezve a bejáratnál, és a magyar turistákat fogadó zenekar az „Ott, ahol zúg az a négy folyó...” kezdetű és más sovíniszta, irrederenda dalokat játszik.

A nemrégiben Amsterdamban járt magyar turista csoportok tagjai között egy disszidens misére toborzott híveket, míg a Rómában járt turistáinkat „pápai áldásra” invitálták.

Párizsban Kecskeméti Károly a Szabad Európa Bizottság könyv alapjának kezelője látja el az odaérkező állampolgárainkat antimarxista könyvekkel; Kecskeméti mintegy 100 új frank erejéig ad ingyen könyveket, amelyet a bizottság „hidegháborús alapjából” fedeznek.

Gyakori módszere az ellenséges propaganda tevékenységnek a kiutazókkal való megismerkedés a Bécsbe, Párizsba, Londonba, Münchenbe, Rómába, Genfbe tartó vonatokon. Rövid ismerkedés után kezdetét veszi a politikai megdologozás, a hazai állapotok bírálata, a nyugati viszonyok mindenek fölé emelése. Ezek a beszélgetések sok esetben csak alapját képezik az illető személy vagy megismerésének, esetleges későbbi terveik megvalósításának. A nyugatnémet hírszerzőszerveknek pl. ez az egyik fő módszere kémügynök jelöltjeik kiválasztására és tanulmányozására. Az NSZK-ban egyes szervek a kiutazó németajkuaknak és másoknak 20-70 márkás „szociális segélyt” jutnak a politikai befolyásolás anyagi megerősítésére.

A tőkés államokba utazó magyarok disszidálásra csábítása.

Ha kutatjuk az okokat, amiért egyes nyugati kiutazó magyar állampolgárok jogellenesen külföldön maradnak, illetve törvényeink szerint a hazatérés megtagadásának büntetést követik el, a következőket állapíthatjuk meg:

- anyagi haszonszerzés reménye, érvényesülési vágy,
- családi élet rendezetlensége,
- kalandvágy /főleg a fiatal korosztályoknál/,
- kibúvás katona szolgálat alól,
- esetenként menekvés büntetőjogi, vagy más felelősségre vonás elől.

Az imperialista és más velünk szemben álló államok nemcsak támogatják, hanem gyakorta kezdeményeik is a disszidálási törekvéseiket, senki előtt nem lehet kétséges, hogy ezt főleg propaganda céljából teszik.

A nyugatra utazó magyar állampolgárok számához viszonyítva csak elenyésző a disszidáltak száma. 1965-ben a kapitalista országokba utazó magyar állampolgárok száma több mint 170 000 volt, közülük 1014 személy marad jogellenesen külföldön. Figyelemreméltó azonban, hogy ezek többsége kvalifikált szakmunkásokból, értelmiségiekből, műszaki dolgozókból került ki. A disszidáltak 13%-a főiskolát vagy egyetemet végzett 30%-uk érettségivel rendelkezik. ~~Az elmúlt évben kiszöktek 50%-a a sorkételes fiatal volt.~~ Az általuk okozott politikai, népgazdasági, valamint az állam biztonságával összefüggő kár /államtitok/ - jelentős. A hazatérések megtagadása szempontjából ez évben súlyponti területek a KGM, EM, KKM és az Egészségügyi Minisztériumhoz tartozó objektumok voltak.

1964-65-ben szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a népgazdaság különböző területein dolgozó egyes személyek turista útra vagy rokonlátogatásra olyan céllal készültek kuzatni nyugatra, hogy ott 1-2 évig munkát vállalnak, majd hazatérnek. Több ilyen személy nyugatra érkezése után értesítette munkahelyét és családtagjait kinn maradási szándékáról. Egyesek engedélyt kértek vállalatuktól a kinttartózkodásra. Mások egyszerűen bejelentették, hogy nyugaton munkát vállaltak.

Az egyes tőkés országokban feltűnően jelentős anyagi előnyökhöz juttatják kiutazó szakembereinket. Pl. rokonlátogatás, vagy turisztikai céllal kiutazó orvosoknak, kutatóknak, mérnököknek ösztöndíjakat ajánlanak fel kinnmaradásuk esetére. A hazánknak okozott politikai és gazdasági káron túlmenően ily módon akarnak olcsón képzett szakemberekhez jutni. Az Amerikai Ford Alapítvány arra törekszik, hogy olyan személyeket hívjon meg, akik aktív politikai és társadalmi szerepet játszanak, befolyást gyakorolhatnak a közvéleményre.

Angliában és az NSZK-ban rövid tartózkodás esetére is adnak munkavállalási engedélyt magyar szakembereknek, míg kapitalista országok állampolgárai részére ezt a kedvezményt nem adják meg. Nem mindenki tud ellenállni az anyagi viszonyai fellendítését szolgáló csábító lehetőségeknek, így azután egyesek levélben jelentik be, hogy a tervezettnél hosszabb ideig maradnak külföldön, vagy egyáltalán nem térnek vissza.

Ma elterjedt Angliában és más nyugati országokban az un. „au pair girl” mozgalom: a nyelvtudását tökéletesíteni kívánó fiatal lány háztartási, gyermekgondozási munkát vállalhat ellátás és bizonyos összegű bér fejében; magyarrá fordítva a cselédhiánnyal küszködő angol háztartásokat olcsó munkaerővel látja el ez a nyelvtanulási szempontokat figyelembe véve is kétes értékű mozgalom. Előfordul hogy az ilyen munkát vállaló magyar egyetemi hallgatók közül néhányat azután ösztöndíjban részesítenek, ami nyugati egyetemen való továbbtanulásra nyújt neki lehetőséget. Mi sem ezt a mozgalmat, sem a nyugaton történő magánkezdeményezésű munkavállalásokat nem támogatjuk, mert kiszolgáltatott helyzetbe hoz magyar állampolgárokat, a magyar szellemi kapacitás olcsó áruba bocsátását eredményezi, ugyanakkor tartós ellenséges behatás éri fiataljainkat, szakembereinket, könnyebben megkörnyékezzhetővé és az ellenséges szervek által befolyásolhatóvá válnak. Közülük többen a hazatérést is megtagadják.

Befolyásolás anyagi eszközökkel.

A lakosság egy részét /zömmel az értelmiség és a kispolgárság köreit/ sok szál és közvetlen kapcsolatok kötik nyugati országokban élő rokonaikhoz, barátaikhoz, kollégáikhoz. E kapcsolatok révén 1965-ben magyar állampolgárok az IKK útján 7,5 millió dollár értékű árut kaptak, a Magyar Nemzeti Bank pedig nyugati befizetések alapján 2,2 millió dollár értékű forintot fizetett ki részükre. Postai küldeményekben 151 millió forint értékű áru érkezett, az ajándék gépkocsik száma pedig megközelítette a kétezret. Mindez természetesen önmagában nem hátrányos számunkra, bár lehetőséget ad ellenséges csoportok, személyek anyagi ösztönzésére is. Sokat azonban kijátsszák a hivatalos utat. A közelmúltban elítélt Egedy Elemér amerikai kém folyamatosan juttatott disszidensek magyarországi hozzátartozóinak különböző mennyiségű pénzt mintegy 400 000 ft összegben, melynek ellenértékét nyugati bankokban helyezték el a megbízók.

~~Egyesek az utazási lehetőségeket üzletelésre, visszaélésekre, deviza és vámbüntettek, illetve szabálysértések elkövetésére használják fel. 1965-ben az ilyen eseteleményekért eljárás alá vont személyek szám 5.443 fő volt, 1964-hez viszonyítva ez közel 80%-os emelkedést jelent.~~

Az imperialista kémszervezetek hírszerző tevékenysége.

Az imperialisták fellazítási politikájában igen fontos szerepet töltenek be a kémszervezetek. Ma a legtöbb imperialista hírszerzőszerv a nagyobb hírszerző lehetőségekkel rendelkező, magasabb értelmi- és szakmai képzettségű ügynökök beszerzésére törekszik. A nyugatnémetek és az amerikaiak gazdasági és politikai vonalon olyan ügynökjelöltek felkutatását, tanulmányozását tűzték célul, akik fontos politikai, gazdasági, katonai titkok hordozói vagy azokhoz hozzáférnek, műtbeli és jelenlegi beállítottsága miatt politikailag is megbízható számunkra. Nagy súlyt helyeznek a múlt rendszer nyugaton és hazánkban élő exponenseinek felkutatására és megnyerésére. A legális lehetőségek felhasználásával komolyabb célok felé törnek, megkísérelve fontosabb állami, gazdasági szerveinkbe, vagy azok központjaiba való beépülést.

Annak ellenére, hogy mind a nyugatnémet, mind az amerikai hírszerzőszervek részéről tapasztalható a kvalifikáltabb, magasabb képzettségű, fontos beosztásban lévő személyek beszerzésére való törekvés, mint azt az Egedy féle kémügy is mutatja, komolyan számolni kell azzal, hogy továbbra sem mondtak le állampolgáraink tömeges beszerzésének kísérletéről.

E törekvésük azzal magyarázható, hogy az imperialisták természetével és szándékaival nagyon is összefér, hogy miközben a rájuk kényszerített békés kapcsolat kiaknázásának lehetőségeit kutatják, egy esetleges fegyveres kalandra, háborúra, készülnek. Ezért változatlanul fontos számunkra katonai objektumaink, felszerelésünk, ütőképességünk állandó megfigyelése. Agresszív céljaik érdekében továbbra is kutatják az objektumok közelében lakó, vagy rendszeresen ott mozgó személyek közül a beszerzésre alkalmasakat. Ezt bizonyítja Asbóth László népjelölt a közelmúltban elítélt amerikai kém ügye is, aki megbízóitól a lakhelyéhez közeleső pápai repülőter állandó és részletes felderítését, megfigyelését és titkos eszközök felhasználásával megbízóinak rendszeres tájékoztatást kapta feladatul.

A kapitalista országok budapesti képviselőiteinek beosztottai az elmúlt évben „kirándulással”, „országjárással” álcázva intenzíven folytatták vizuális felderítő tevékenységüket a legfontosabb katonai körzetekben. 1965-ben személyes felderítő tevékenység miatt kiutasítottunk két nyugatnémet állampolgárságú szerelőt,

akik hadgyakorlat idején, lezárt területen mozogtak és fényképeztek.

Az utóbbi években Nyugat-Németországba utazó magyar állampolgároknak mintegy a fele rokonlátogató. A kémkedés miatt elítélt Holcmeister János, Csoma Sándor, Polyvás István, Tófalvi János és mások ügye, valamint beszervezni kísérelt magyar állampolgárok önkéntes bejelentései mutatják, hogy ezek képezik a nyugat-német kémszervezet egy fő ügynöki bázisát.

A rokonlátogatók közül beszervezett ügynököket a nyugat-német hírszerzés főleg katonai értesülések gyűjtésével bízza meg. Olyan személyeket választanak ki, akiknek lehetőségük van 50-60 km-es körzetben katonai létesítményeket, csapatmozdulatokat stb. közvetlen szemrevételezéssel rendszeresen megfigyelni.

A nyugatnémet hírszerzők ügynökjelöltjeiket leginkább a vízumkérelem és a rokoni levelezés ellenőrzése alapján választják ki, de kihasználják a turistaforgalmat is. Beszerzésre az NSZK- vagy más kapitalista ország területén kerül sor. A személyes kapcsolattal sok esetben vonaton történik, újabban német hivatalos szervek fedését is használják, vagy kereseti lehetőséget ajánlanak fel, közreműködést vásárlásnál stb. Vonakodás esetén nem riadnak vissza az erőszakos fellépéstől, fenyegetésektől sem. A beszervezett ügynökök általában 4 hetenként kell jelentést adnia, az összeköttetésre főleg a postai forgalmat használják fel.

A felhasznált módszerek változatosságát mutatja egyik minisztériumunk főelőadójának ügye, akit több éven át fokozatosan szerveztek be. Az illető egyik nyugati útja alkalmával az NSZK külképviseleti szervénél érdeklődött: milyen módon juthatnak hozzá az NSZK-kormány által a hitleri fasizmus áldozatainak fizetett - szocialista országok állampolgárai számára nem folyósított - kártérítéshez. Útbeigazítás és segítés címén összehozták a nyugat-német hírszerzés emberével, aki jó viszonyt alakított ki vele. A kártérítési ügy intézésének nem is rövid idejét arra használták fel, hogy gazdasági értesüléseket szerezzenek a „segítségért” hálás magyar állampolgártól. Amikor a jelentős összegű kártérítés a kedvezményezett rendelkezésére állt Ausztriában, már nyíltan színre léptek: közölték, hogy az összeghez a Szövetségi Hírszerző Szolgálat segítette hozzá, amely szerv számára már eddig is értékes közléseket tett és arra kényszerítették, hogy lépjen a kémszervezet szolgálatába.

Figyelemre méltó, hogy az előzetes tanulmányozást, majd a személyes kapcsolattal, többnyire a szakmai érdeklődés, nyelvtanulás, közös gyűjtő és kutató szenvedélyek ürügyén hajítják végre. A megismerkedés után felajánlják segítségüket, pl. ajánlatot tesznek különböző áruk kedvezményes beszerzésére, valuta átváltásra, esetleg kisebb ajándékokat adnak stb. A feladatot általában olyan ügynök végzi, aki mint tolmács, idegenvezető, valamely cég mérnöke, vagy más beosztású képviselője, tudományos intézmény munkatársa lép fel és bizalmat kelt maga iránt, hogy a magyar állampolgár - legalábbis kezdetben - ne sejtse, hogy egy nyugati kémszervezet emberével áll szemben.

A hazánk ellen gazdasági téren folytatott fellépő törekvések többségükben mindig párosulnak a gazdasági hírszerzéssel. A gazdasági hírszerzés érdeklődése kiterjed a pénzügyi helyzetünkre, hitelpolitikánkra, valuta és devizatartalékunkra; a szocialista és kapitalista országokkal folytatott kereskedelmi és pénzügyi tárgyalásainkra, külkereskedelmi egyenlegünkre.

Fontosnak tartják népgazdaságunk egészére /Országos Tervhivatal/ valamint egyes ipari minisztériumok, iparágak és nagyobb jelentős ipari kombinátokra /Csepel Művek, Ganz-Mávag, Győri Vagon stb./ vonatkozó adatok, tervek megszerzését, ezen belül is súlyt helyeznek a nehézségekre, problémákra utaló jelzésekre.

Élénk érdeklődéssel kísérik export-import terveinket, különös tekintettel embargós cikk-szükségletünkre. S bár e cikkek listája az elmúlt kb. 10 év alatt jelentősen összezsugorodott - még mindig szerepelnek olyan cikkek a felsorolásban, amelyeknek a szocialista országok részére való eladását a NATO államok katonai érdekeire hivatkozva tiltják.

Az imperialista hírszerzőszervek akna munkáját megkönnyíti a nyugatiak iránt tanúsított túlzott bizalom, a felelőtlen fecsegés, a kellő éberség hiánya. Az 1965-ben hazánkban járt angol kereskedelmi küldöttség pl. „jólétesült” személyek fecsegése révén szerzett részletes ismereteket a polgári repülés fejlesztésére vonatkozó KGST határozatról. A KPM egy felelős beosztású dolgozója svájci hivatalos kiküldetése során a vele tárgyaló nyugati partnereknek a honvédelem szempontjából fontos közlekedésügyi adatokat fecsegett ki és ezzel súlyos károkat okozott.

II.

„Az imperialisták fellépő politikája elleni harc néhány kérdéséről” szóló PB határozat végrehajtása valamennyi párt-, állami- és társadalmi szervezet feladata. Ez a harc a jelentős politikai, ideológiai feladatok mellett jelentős állambiztonsági feladatokat is foglal magában; olyan tennivalókat, melynek eredményessége nem utolsó sorban függ attól - az eddig is igen hasznosnak mutatkozott - segítségtől, melyet a BM szervek számára a Munkásország állománya nyújthat.

E segítséget - a Munkásország adottságai és lehetőségei figyelembevételével - a következő területek kérjük:

1./ Kapitalista országokból beutazók vonatkozásában.

A külső ellenséges szervek, szervezetek és intézmények - a fellépő taktika alkalmazása során - megkülönböztetett figyelmet szentelnek a népgazdaság, a tudományos műszaki élet, az ideológia és a kultúra területeire. Számunkra a beutazó idegen állampolgárok közül elsősorban az ok a személyek érdemelnek figyelmet,

- akik mint hivatalos beutazók fontos üzeminkhez, vállalatinkhoz, tudományos intézményeinkhez és a fellépőre különösen érzékeny kulturális területekre érkeznek államközi egyezmények, vagy vállalatok között létrejött megállapodások alapján;
- a rokonlátogatás címén érkező olyan személyek, akik fontos katonai, gazdasági objektumaink környékére érkeznek;
- a turistaként beutazó személyek közül a fontos közéleti tudományos vagy más egyéb jelentős személyiségek;
- a rendszeresen, évenként több alkalommal is beutazók, akiknek gyakori itt-tartózkodását sem a hivatali ügyintézés, sem rokonságuk körülményei nem indokolják.

Tekintettel a beutazók magas számára és az elhárító munka sajátosságaira, a BM szervek munkáját jelentősen segítheti minden olyan részadat, jelzés is, amelyek önmagukban látszólag nem jelentősek. Figyelembe véve az elvtársak segítőkészségét, adott lehetőségeit, a következő problémakörökben kérünk adatokat, jelzéseket a belügyi munka hatékonyságának emeléséhez:

- A hivatalosan tudományos, gazdasági, műszaki és kulturális szakemberekként beutazók feltűnő aktivitására vonatkozóan. Kapcsolatok létesítésére való törekvés, a magyar tárgyalópartnerek politikailag, gazdaságilag káros befolyásolása, nem megalapozott meghívások szorgalmazása, fontos üzemink meglátogatásának provokálása, a hivatalos feladataival összefüggő területek, ténykérdések iránt tanúsított érdeklődés, ellenséges propaganda, értékes ajándéktárgyak adakozása stb.
- A rokonlátogatás címén érkező személyek kémgyanus, vagy ellenséges propagandatevékenységére vonatkozóan. Figyelembe véve a meglátogatott rokonság tagjainak foglalkozását, beosztását, valamint katonai objektum környékén lévő lakóhelyét, a beutazó költségeit, politikai állásfoglalását, gyanús magatartására utaló jelzéseket.
- Kapitalista országok személyiségeinek tevékenységére vonatkozóan. A turistaként beutazók esetleges törekvései intézményekkel, azok felelős munkatársaival való kapcsolattal, előadások, szaktájékoztatók tartása saját kezdeményezésre, illetve állami szerv hozzájárulása nélkül, ~~hangoztatott káros nézetek stb.~~
- A hazalátogató disszidensek tevékenységének ismeretére, valamint ellenséges befolyásoló törekvések korlátozását, megakadályozását elősegítő adatok. Renitens hűlign magatartás, a közösség, a Magyar Népköztársaság megsértése, törekvések volt munkahelyük meglátogatására, ennek udvarias, de határozott formában való elutasítása, utazásaik országban, költségeik stb.
- Hasznos segítséget jelenthetnek az olyan magyar állampolgárok tevékenységére vonatkozó adatok, akik a kötelező udvariasságon túl politikai megfontolásból, vagy anyagi érdekektől vezelve feltűnő szolgálatkészséget tanúsítanak a kapitalista országokból érkező személyekkel szemben. Rendelkezésükre adják magyar rendszámú gépkocsijukat, időlegesen és bejelentés nélkül szállást biztosítanak számukra, kalauzolják őket, megszervezik szórakozásukat stb.
- Tekintettel arra, hogy egyik fő módszerük az agitáció, ezért érzékenyen szükséges reagálni minden ellenséges propagandára, részben az azonnali visszautasítás és saját környezetünk felvilágosításának módszerével, részben a BM politikai, illetve rendőri szervek felé történő jelzés útján, hogy szükséges esetekben a megfelelő adminisztratív lépéseket /eljárás megindítása, kiutasítás/ meg lehessen tenni. Hasonlóképpen igen fontos a tájékoztatás a postaforgalom felhasználásával terjesztett ellenséges propagandaanyagokról is.
- A fellépő taktika alkalmazása mellett ellenségeink nem mondtak le arról, hogy általuk megfelelően tartott helyzetben a követlen erőszak eszközeihez nyúljanak. Továbbra sem tekintik másodrendű feladatoknak a katonai jellegű felderítést. Ügynöki és személyes felderítés módszereivel igyekeznek katonai titkaink birtokba jutni. Így hasznos értesülést jelentenek a BM számára a katonai objektumaink környékén gyanús magatartást tanúsító gépkocsik rendszámjai, utasai a körülmények leírása, valamint minden olyan jelzés, amely arra mutat, hogy a kapitalista országokból érkező személyek törekednek kapcsolatot létesíteni és fenntartani fegyveres testületeink egyes tagjaival, továbbá gavalléros magatartásuk, egyszerű katonák megvendégelése, a közlekedés kialakítása, stb. mind hasznos jelzés számunkra. Továbbra is fontosak a fentiekhez hasonló adatok a kapitalista országok külképviseleteinél szolgálatot teljesítő személyek vonatkozásában is.
- A Magyar Népköztársaság törvényei a hazánkban tartózkodó kapitalista [országok] állampolgáira is vonatkoznak. A törvények betartási, a megsértőkkel szembeni határozott fellépés egyik fontos feltétele az idegenforgalom megfelelő légköre kialakításának és a népek közötti barátság, a békés egymás mellett élés kibontakozásának. Ezért az idegen állampolgárok részéről tapasztalható minden törvénysértési kísérlet, vagy megtörtént törvénysértés ismerete a BM szervei számára igen fontos. Így a kifejezetten politikai jellegű bűncselekmények mellett igen hasznosak a gazdasági és más /deviza- és vámbüntettek, valamint kihágások/ bűncselekményekre vonatkozó jelzések is.

2./ Az államtitkok fokozottabb védelme érdekében mindenki szigorúan ragaszkodjon a saját területén a törvényes előírások /TÜK szabályzat/ betartásához és a szabályok megsértőivel szemben határozottan lépjen fel.

- A helyileg nem orvosolt hibáknak, vagy a törvényes előírások megsértésének eseteire /titkos anyagok hazavitele, fontos okmányok eltüntetése stb./ vonatkozó adatok és jelzések, az illetékes BM szervek eredményes munkáját hatékonyan segíthetik.
- A kapitalista országok külképviseleteivel hivatalosan érintkező, de gyanús magatartást tanúsító, politikai befolyásuk alá került személyekre vonatkozó adatok, továbbá a külképviseleteket, vagy ezek rendezvényeit /filmvetítések/ magánemberként rendszeresen látogatók kiletére vonatkozó értesülések is segítik a BM munkáját.
- Fontos azoknak az idegen állampolgárságú személyeknek /kereskedők, átvetők, itt dolgozó szakemberek stb./ az ismerete és tevékenységük figyelemmel kísérése, akik a hadifontosságú üzemeinkbe, intézményeinkbe engedéllyel rendszeresen bejárnak, vagy éppen főhatósági engedély nélkül jelennek meg.
- Az amnesztiával hazatért volt disszidensek közül nem egy ellenséges befolyás alá került. Ezek figyelemmel kísérése, esetleges ellenséges tevékenységükre vonatkozó jelzések és adatok közvetlenül járulhatnak hozzá egyes ellenséges hírszerzőszervek által hazaküldött ügynökök felderítéséhez és leleplezéséhez. Sürgős jelzésre van szükség, ha ilyen gyanús személyek fontos katonai, hadiipari vagy egyéb kémkedésre érzékeny objektumokban helyezkednek el.

3./ A kapitalista országokban kiutazó magyar állampolgárok fokozottabb védelme érdekében.

Az ellenséges ráhatás, befolyásolás ellen jelentős segítséget nyújt ha kiutazó állampolgárainkat figyelmeztetjük a veszélyekre. Ehhez azonban tudomást kell szerezniük:

- Közvetett, vagy esetleg közvetlen tapasztalatok útján beszerzési kísérletekről, a beszerzési kísérletek vagy beszerzések módszereiről és körülményeiről.
- A hazatérés megtagadására történő rábírás eseteiről és az alkalmazott módszerekről.
- Beszerzéses mellőzéssel megkísérelt információ gyűjtési kísérletekről, hivatalos és láthatóan magánszemélyek részéről. Ismeretség kötések módszerei az előzékeny „jóhiszemű” segítségnyújtások formái. Esetleges tapasztalatok a lehallgató technika alkalmazására szállodákban, magánlakásokon és nyilvános éttermekben.
- Provokációk állampolgárainkkal szemben. /Szállodai kutatások, kreált feljelentések, a megfélemlítés különböző módszerei./
- Az ellenséges befolyásolás „ideológiái” megdolgozás és a különböző propaganda anyagok terjesztésére vonatkozó adatok, hazahozatalra, terjesztésre ajánlott kiadványok.
- Adatok és jelzések, amelyek arra mutatnak, hogy magyar állampolgárok disszidálási szándékkal utaznak kapitalista országba, elsősorban olyan személyek eseteiben, akiknél a hazatérés megtagadása a Magyar Népköztársaság számára, politikai, gazdasági katonai szempontból káros.

4./ A belső reakciók elemek elfogadva az imperialista fellazító taktikát, igyekeznek ennek megfelelően folytatni az ellenséges tevékenységet. Gazdasági ideológiai és kulturális területeken, valamint az értelmiség és az ifjúság irányába támadnak elsősorban. A teljes liberalizálódásra, az ellenséges nézetek szabad terjesztésének megteremtésére törekednek. Az imperialista fellazítási taktika elleni harc eredményeit csak a külső és belső ellenséggel folytatott egyidejű következetes harc biztosíthatja.

A BM szervei számára a belső ellenséges elemek tevékenységével kapcsolatban elsősorban a következő adatok, jelzések hasznosak.

- A népgazdaság érdekeit sértő cselekmények. Gazdálkodással kapcsolatos köteleességek megszegése, pazarló gazdálkodás, a népgazdaság szerveinek megtévesztése, rombolás, kártevés fontos szakembereink disszidálásának előkészítésére vonatkozó adatok, stb.
- A spekulációval, harácsolással összefüggő, valamint a deviza és vámbűntettekhez kapcsolódó jelzések és adatok.
- Az ellenséges propaganda, a marxizmus-leninizmustól idegen nézetek tudatos terjesztőire és az alkalmazott módszerekre vonatkozó adatok. Megkülönböztetett figyelmet szükséges fordítani a nacionalista, szovjetellenes, revizionista, valamint a dogmatikus nézetekkel szembeni határozott fellépésre, az e nézetek terjesztőinek leleplezésére.
- Tudományos élet, a kultúra és az ifjúság területei felé irányuló ellenséges tendenciák jelentkezése, megnyilvánulási formái és az aknamunkában résztvevő személyekre vonatkozó adatok. Nyugati műszaki, tudományos, kereskedelmi orientációra való törekvések, az úgynevezett problémás filmek, színdarabok kapcsán kialakult ellenséges hangulati elemek jelentkezése, kapitalista kultúrintézetek és együttesek tevékenységének, műsorainak negatív hatásai, ellenséges beállítottságú pedagógusoknak, a tanuló ifjúsággal szemben folytatott negatív tevékenysége, a sportrendezvényeken zavartkeltő ellenséges, uszító magatartást tanúsító személyek leleplezését, az eljárás megindítását elősegítő adatok stb.
- Az olyan magyar állampolgárokra vonatkozó adatok, akik nyugatról származó könyvek, folyóiratok, követségi bulletinok terjesztésével vagy nyugati kultúrintézetek /filmvetítések/ látogatóinak szervezésével foglalkoznak. Továbbá mindazokról, akik az ellenséges rádióadások /SZER/ rendszeres hallgatói és terjesztői vagy a csoportos meghallgatások szervezői illetve résztvevői.
- A szekták, volt apácák és volt szerzetesek által magánlakásokban vagy máshol szervezett csoportosulásokról, ezek vezetőiről és résztvevőiről.
- A nyíltan fellépő izgatók, rémhírterjesztők valamint röpcédulaszórások vagy falfirkálások eseteire vonatkozó jelzések. Röpcédulázás és falfirkálás esetében a helyszín megfelelő biztosítása, a rendőri szervek azonnali értesítése szükséges. A huligán elemek garázdálkodására vonatkozó adatokról, bandák kialakulásáról, ezek tagjairól és tevékenységéről, adott jelzések is hasznos hozzájárulást jelentenek a BM szervei munkájához.
- Figyelemmel az ellenforradalom közeledő 10 éves évfordulójára külön jelentőséget kapnak a rendzavarásokra, az ellenséges tevékenység aktivizálódására irányuló törekvések. Ezért minden ezzel kapcsolatos jelzés és értesülés gyors továbbítása jelentősen megkönnyítheti a BM szervek megelőző jellegű és adminisztratív tevékenységét.

Az idegenforgalom és általában a fellazítási taktika negatív hatásai elleni harcban valamennyi társadalmi és állami szervnek megvannak a maguk feladatai. Ezért célszerű ha a munkásor elvtársak megfigyeléseiken, a BM szervekhez továbbított jelzéseiken, adatokon túlmenően aktív támogatásban részesítik a helyi /üzemi, vállalati/ pártszerveket, a munkás és ifjúsági szervezeteket, a felélés hivatali vezetőket a negatív hatások elleni intézkedésekben és lehetőségeiknek megfelelően személyesen is fellépnek a fellazítás tapasztalható jelenségeivel szemben.

Budapest, 1966. június 28.

Jelzet: MOL XIX-B-1ai 1966. 3308. ó. e. - Fogalmazvány, szerzője ismeretlen.

b.

Tájékoztató a Politikai Bizottság 1966. február 1-i és április 26-i határozatai végrehajtásának tapasztalatairól.

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁGA

SZIGORÚAN BIZALMAS!
Készült: 2 pld-ban
Látta: Dr. Korom Mihály elvtárs.

TÁJÉKOZTATÓ

a Politikai Bizottság 1966. február 1-i és április 26-i határozatai végrehajtásának tapasztalatairól.

A Politikai Bizottság 1966. szeptember 20-i ülésén megtárgyalta az ez év február 1-i és április 26-i határozatok végrehajtásáról szóló előterjesztést. Megállapította, hogy az eddig tett intézkedések tapasztalatai biztatóak. A határozatok következetes végrehajtása megfelelő idő elteltével biztosítja mind a belső ellenség elleni harcban, mind az imperialista fellazító taktika hatásának visszaszorítása érdekében kitűzött célok elérését.

I.

A határozatokat és a kiadott állami rendelkezéseket a végrehajtásban érintettek többségükben jól és egyetértéssel fogadták. Néhány esetben tapasztalható volt megnevelés is. Helyenként a politikai vonatkozások háttérbe szorultak és a feladatokat inkább adminisztratív kérdések /"kiszorításnak", illetve „korlátozásnak”/ tekintették.

A határozatokkal szemben a külső és belső ellenség részéről összehangolt fellépés eddig nem mutatkozott, mivel azok - elsősorban a február 1-i határozat - szélesebb körben nem váltak ismeretessé. Ugyanakkor a határozottabb intézkedések, valamint az ellenséges tevékenységet leleplező propaganda fokozódásának hatására tapasztalhatók találgatások, „értékelések” mind nyugaton, mind a belső ellenség részéről. Ezek leginkább a politikai vonal változására, megszorításokra, „visszakanyarodásra” vonatkozó találgatásokban, hírszéltekésekben fejeződnek ki.

Nyugaton az ilyen jellegű ellenséges propaganda az utóbbi időben fokozódott.

II.

A február 1-i határozat halapján megtörtént az ún. munkaköri jegyzékek /nomenklatúrák/ megállapítása. Kezdetben számos állami szerv a szükségesnél szélesebben, még az 1957. évi kereteket is meghaladva, kívánta a nomenklatúrákba tartozó munkaköröket megállapítani. Helyenként jelenleg is jelentkeznek még ilyen irányú korrekciós igények.

A végrehajtás során az illetékes állami szervek kidolgozták a helyes, a február 1-i határozatnak megfelelő közös álláspontot a nomenklatúrák kialakításában. Néhány terület vonatkozásában a nomenklatúrák indokolt további igazítása folyamatban van.

Annak érdekében, hogy a bevezetett intézkedések az 1966/67-es tanulmányi év megkezdését ne zavarják, illetékes szervek elsősorban a közoktatás területére összpontosítottak, ahol ez ideig több mint 12 000 személy ügyében történt állásfoglalás, akiknek 3%-a bizonyult kompromittáltnak. Figyelembe véve azonban jelenlegi magatartásukat és tevékenységüket, csak a kompromittáltak 27%-ának leváltására, áthelyezésére történtek intézkedések.

A kulturális, tudományos és hírközlő szervek vonalán a megvizsgált több mint 2000 személy között 10 olyan személy volt, akiket le kellett váltani.

A népgazdaság területén a felülvizsgálat eddig a fontos és bizalmas munkakörökben dolgozók 30-40%-ára terjedt ki. Tapasztalatok szerint a leváltásra kerülők aránya jelentősen nem fog eltérni az előzőktől.

Több minisztérium és főhatóság központjában /Egészségügyi Minisztérium, Igazságügyminisztérium, MTA, MTS/ az ellenőrzés nem talált olyan személyt, akit a határozat alapján más munkakörbe kellene helyezni.

Szinte minden területen pozitív tapasztalatok vannak az újonnan felvételre kerülők elbírálásánál. Például a közoktatás vonalára kinevezésre javasolt 210 fő közül csak 1 fő kinevezése útközött volna a határozat rendelkezéseibe.

A belső ellenség visszaszorítására - figyelembe véve az ellenforradalom 10 éves évfordulóját is - tett intézkedések, valamint az ellenség növekvő aktivitása következtében gyakoribbá váltak a belügyi szervek eljárásai politikai bűncselekmények elkövetőivel szemben. Szabadságkorlátozó intézkedéseket csak súlyosabb esetekben alkalmaztak. Megtévésztett, ellenséges befolyás alá került személyek esetében a leválasztás és bomlasztás módszerét alkalmazták. Fiatalok ellen általában szabadlábban hagyás mellett folytattak eljárást. A Politikai Bizottság határozata alapján eredményesen bomlasztottak öt illegális női és férfi egyházi rendet, amelyek gyakorlatilag beszüntették működésüket. Jelenleg is több illegális rendi tevékenységet folytató csoportosulás felszámolása van folyamatban.

III.

A Politikai Bizottság április 26-i határozata nyomán a kormány intézkedett fontosabb állami feladatokról. Szabályozásra került a sorköteles fiatalok, valamint a fegyveres testületek hivatásos állományba kiutazásának rendje. Intézkedések történtek az IBUSZ vízum-szolgálatának tovább szélesítésére, a kapitalista országok külképviseletei látogatásának csökkentésére, a beutazási engedélyek körültekintő elbírálására.

Hazánk idegenforgalma 1966. első felében mind szocialista, mind kapitalista viszonylatban tovább fejlődött. A kiutazások /a kapitalista országokba történők kivételével, ahol 9%-os csökkenés volt/, és a beutazások száma egyaránt növekedett.

Az előző év azonos időszakához viszonyítva az első félévben 56%-al több külföldi utazott hazánkba. Ezen belül a kapitalista országokból érkezők számának növekedése 16% volt.

Az április 26-i határozatban megjelölt kategóriák köréből beutazni szándékozó nyugati állampolgárok kérelmeinek elutasítása valamelyest emelkedett. /A kérelmezők 1,2%-a./ Az elutasított beutazást kérők több mint 90%-a az NSZK-ban állomásozó megszálló erők tagjaiból, polgári alkalmazottakból, illetve hozzátartozókból, valamint katonák, rendőrök, egyházi személyek közül került ki. Ezenkívül olyan személyek, akik a Magyar Népköztársaság területén korábban elkövetett bűncselekményeik, ellenséges magatartásuk, fasiszta emigrációs szervezetekhez való tartozásuk, stb. miatt kerültek tiltó névjegyzékre.

Tovább növekedett - kb. 18%-al - az összes kiutazók száma. Különösen erőteljese emelkedés következett be Csehszlovákia és Jugoszlávia viszonylatában, ami arra mutat, hogy jobban sikerült baráti országok felé terelni a kiutazásokat.

Az idegenforgalom fejlődése egészséges, tükrözi a határozat helyes értelmezését, az e téren tett intézkedések megfelelnek célkitűzéseinek.

Az útlevelekérelmek szám 1966 első felében az előző év azonos időszakához viszonyítva 20%-al nőtt. /Kapitalista országok viszonylatában 5%-al, szocialista relációban 26%-al./ Az elutasítások az esetek 50%-ában büntetett előélet, vám- és devizasabálysértések, disszidálás gyanúja, valamint félrevezető adatszolgáltatás miatt történtek. Az elutasítások indokolásában egyre nagyobb részt vállalnak a munkahelyek illetékes vezetői: nem adnak törvényes szabadságon túl illetmény nélküli szabadságot, bátrabban foglalnak állást negatív esetekben.

A hazatérést megtagadók és jogellenesen külföldre távozottak száma az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva 30%-al csökkent. Ennek ellenére ez időben is jelentős károkat okozott néhány fontos területen dolgozó személy szökése. /Pl. Fodor György a Petrókémiai Beruházási Vállalat állami díjas igazgatója, Máté Zoltán, az OT főelőadója, az OT PB tagja, alapszervi titkár, Agárdi Gyula KGM főelőadó, MSZMP tag, Straub György és Gál György UVATERV dolgozói, stb./

Csökkent a kapitalista országok budapesti külképviseleteire bejáró magyar állampolgárok száma, ez év első felében kb. 25%-al. Az IBUSZ vízum-szolgáltatási munkájának fejlesztésétől, valamint a nyugati külképviseletekkel történő kapcsolattartás szabályozásától további eredmények várhatók.

A propagandaszervek - a sajtó, a rádió és a televízió - komoly mértékben segítettek a fellazítási taktika legagresszívabb képviselőinek leleplezését. /pl. Egedy-Asbóth kémügy./

A határozatok nyomán bevezetett intézkedések általában találkoznak a közvélemény egyetértésével. Egyesek, esetenként még több határozottságot igényelnek. Mások, - elsősorban akiket személy szerint is érintenek a korlátozó intézkedések, vagy azokat egyes esetekben túl szigorúknak tartják - kifogásolják és bírálják illetékes állami szerveink ilyen irányú munkáját.

A belső ellenséges elemek és a nyugati propagandaszervek fokozott mértékben törekednek ellenintézkedéseinket, az útlevelekkel kapcsolatos szigorításokat merev politikai vonalnak, vagy a Belügyminisztérium „tülkapásainak” minősíteni. Esetenként előfordult a BM szervei részéről is merevség és kulturátlanság a munkában.

--

A Politikai Bizottság a jelentést összefoglalta, újabb határozatot nem hozott. A határozatok végrehajtásának tapasztalatait a megyei pártbizottságok I. titkárainak és a megyei tanácselnökök értekezletén is meg fogják beszélni. Kötelezte a Belügyminisztériumot, hogy:

- a./ továbbra is differenciáltan, kulturáltan végezze a határozatokból adódó feladatokat,
- b./ ne engedjen teret a nomenklatura további kiszélesítésére irányuló törekvéseknek.

--

A tájékoztatót - személyes információ céljából - megkapták:

- MSZMP KB osztályvezetői,
- megyei pártbizottságok első titkárai,
- a kormány tagjai,
- országos főhatóságok vezetői.

Budapest, 1966. október 8.

Jelzet: MOL XIX-B-1-ai 1966. 3403. ó. e.

Címkék:

[1956](#) ^[2]

[Magyar Szocialista Munkáspárt](#) ^[3]

[belügyminisztérium](#) ^[4]

[fellazítás](#) ^[5]

Kiadás: 6. évfolyam (2006) 6. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/az_imperialistak_fellazito_taktikaja.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/az_imperialistak_fellazito_taktikaja.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-szocialista-munkaspart>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/belugyminiszterium>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/fellazitas>